

Homília magistra rehole fr. Carlosa Azpiroza Costu OP (Fanjeaux 2006)
Sviatok sv. Kataríny Sienskej, Čítania: 1Jn 1,5-2,2; Jn 17, 1-11a

Zišli sme sa tu, synovia a dcéry svätého Dominika, členovia medzinárodných komisií rehole: členovia medzinárodnej komisie mníšok, bratov, ktorí zasadaajú v generálnej rade a sestry, ktoré zasadaajú v komisiách DSI. Sú tu členovia Medzinárodnej komisie pre laických dominikánov, členovia Medzinárodného mládežníckeho hnutia, členovia medzinárodnej komisie pre spravodlivosť a pokoj a členovia DVI. Na tejto eucharistickej slávnosti sa zúčastňujú aj mníšky z komunity Kláštora sv. Márie z Prouilhe.

Všimnime si teraz jeden zaujímavý fakt, a to že sme rodinou Dominika a tiež Kataríny. Zrejme si pamätáme slová brata Aniceta Fernándeza, bývalého magistra rehole, ktoré o sv. Kataríne Sienskej napísal v liste dňa 29. apríla 1970, pri príležitosti jej vyhlásenia za učiteľku Cirkvi. Brat Aniceto napísal: „Katarínu, na ktorú, ako sa zdá „prešla celá Dominikova duša“ (ako aj na blahoslaveného Jordána Saského), by sme nemali označovať len ako najstaršiu sestru našej rehole, ale skôr ako matku a druhú zakladateľku ... Tradičná ikonografia ju neustále zobrazuje v spoločnosti sv. Dominika, pri nohách Matky Božej, pričom im Panna Mária odovzdáva ruženec. Takto máme kráľovnú Rehole kazateľ'ov so svojimi dvoma najväčšími svätými spomedzi bratov a sestier“.

Dúfame, že bližší pohľad na pôvodný sen nášho otca a snaha o nájdenie spôsobov, akými by sme tento sen udržali živým, bude inšpirovať našu prácu počas tohto stretnutia vo Fanjeaux/Prouilhe.

Sv. Pius X. si za svoje osobné motto vybral slová „Restaurare omnia in Christo“ (Všetko obnoviť v Kristovi). Inšpirovaný týmto mottom sa blahoslavený Comier zameril na Restaurare omnia in Dominico (všetko obnoviť v Dominikovi). Naším ústredným mottom a témou tohto stretnutia dominikánov je: „Zapáliť sa ohňom Dominikovho sna.“

1. Rodina

Zišli sme sa tu ako rodina Dominika a Kataríny, ako Rehoľa kazateľ'ov. Keďže sa pokúšame porozumieť slovám rehoľa a rodina, môžeme sa odvolať aj na slová pápeža Jána Pavla II., ktoré napísal vo svojej exhortácii Cirkev v Afrike, tesne po synode v Afrike. Tam povedal: „Vy (Afričania) sa musíte pokúsiť vybudovať cirkev ako rodinu“ (č. 63). My sa pokúšame vybudovať rehoľu ako rodinu. Používame tú istú analógiu.

Svoju kázeň som si pripravil vopred a chcem sa opýtať zopár otázok ľudí, ktorí neboli vybraní vopred a teda si ani nemohli svoje odpovede vopred pripraviť. Teraz by som sa s vami rád podelil o niekoľko dojmov a opýtal sa vás zopár otázok, avšak nie ako keby sme boli na skúške a čakali na schválenie nášho členstva v rodine, ... (poznámka vydavateľa: Keďže sme nepočuli celé odpovede, na ich mieste vynecháme prázdne miesto. Carlos nám tak dal priestor na to aby čitatelia odpovedali sami.)

Moja prvá otázka je: Prečo sa pokúšame vybudovať túto rehoľu ako rodinu? (viď Akty generálnej kapituly v Boloni 1998, č. 148, 3°). Ako nám môže táto metafora lepšie pomôcť pochopiť poslanie rehole? Prečo sa pokúšame kráčať spolu s týmito dvoma nádhernými slovami: rehoľa a rodina? Nemajú predsa ten istý význam! (...)

Ján Pavol II. povedal Cirkvi v Afrike, a zároveň aj celej Cirkvi, že slovo „rodina“ so sebou prináša myšlienku vnímania ďalších členov, solidarity, pohostinnosti, zmyslu pre privítanie, otvorenosť, dôveru, dialóg a ja ešte dodávam poddajnosť, čo je veľmi dôležitý element, pretože pomáha budovať múdry život. Neznamená to,

Homília magistra rehole fr. Carlosa Azpiroza Costu OP (Fanjeaux 2006)
Sviatok sv. Kataríny Sienskej, Čítania: 1Jn 1,5-2,2; Jn 17, 1-11a

že s tebou musím stále súhlasiť, ale že som prinajmenšom pripravený načúvať. Tým druhým to garantuje možnosť povedať nám niečo, poradiť alebo niečo potvrdiť.

2. Oheň

Dnes sme sa tu zišli ako rodina a ústrednou myšlienkou je „oheň“. Rodiny, najmä tie, ktoré žijú v chudobe a jednoduchosti, sa stále schádzajú pri ohni.

Dnešné čítania zo sv. Jána, ktoré využívajú myšlienky „svetla“ a „tmy“, nám v skratke rekapitulujú, čo všetko Ježiš povedal a urobil. Sú glorifikáciou Otca, Syna a Ježišových bratov a sestier. Preto Ježiš hovorí Otcovi (tebe) o Synovi (mne) a o všetkých tých „ktorých si mi dal“ (oni), takpovediac svojich učeníkoch: (my, tak muži ako aj ženy). Je to veľmi hlboký dialóg. Tieto dva texty sú akosi rekapituláciou, prezentáciou pravého „Otčenáša“ podľa Jána. Podľa Jána môžu byť všetky Kristove kňazské modlitby považované za „Otčenáš“.

V Jánovom evanjeliu sa príbeh poslednej večere začína týmito slovami: „A pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti“. Podľa Lukáša Ježiš otvára svoje srdce pred svojimi učeníkmi, keď ich zhromaždí pri poslednej večeri, tak ako som to mohol dnes urobiť aj ja, a povie: „Veľmi som túžil jesť s vami tohto veľkonočného baránka“. Nasledujúce dva výrazy: „Miloval ich až do krajnosti“ a „veľmi som túžil“ – mám veľmi rád, pretože v sebe ukrývajú zapálenie a teda aj oheň.

A teraz nasleduje druhá otázka:

Aké myšlienky prináša „oheň“ do našich myslí? (...)

Oheň je svetlo. V noci nám ukazuje cestu. Zohrieva nás, keď nám je chladno. Pripravuje naše jedlo. Prírodné elementy mení na niečo čo je lepšie. Hlinu premieňa na keramiku; vápnik na vápno, kovy sa stávajú silnejšími a z nich môžeme vyrobiť nástroje alebo zbrane, alebo vytvárať predmety s ktorými sa môžete ozdobiť a zvýrazniť tak svoju krásu.

Je zrejmé, že Jánova myšlienka svetla a tmy, ohňa, má v sebe viacero významov: mnohovýznamovosť ohňa. Oheň môže priniesť život, ale aj smrť. Ničí, zabíja, pohlcuje, oslepuje! Všetko premieňa na prach. Nie som odborníkom na hebrejský jazyk, avšak v hebrejčine je muž „ish“ a žena je „isha“ a oheň je „esh“. Všetky tieto slová majú rovnaký koreň. Pri mnohých príležitostiach Biblia predstavuje Božiu prítomnosť pri obetách a zmluvách prostredníctvom ohňa: Abrahám, Gedeon, Dávid, Šalamún, Eliáš, Makabejci, Sodoma a Gomora, proroci, Ezechiel, Daniel... Ján Krstiteľ vyhlásil: „Ja nie som Mesiáš. On bude krstiť Duchom Svätým a ohňom“. Na Turíce je Duch Svätý predstavovaný v ohni (...) a tiež budúce skutočnosti v eschatológii: „Nebudú potrebovať svetlo, On ich osvieti“. Tak v Starom ako aj Novom zákone je peklo zobrazované ohňom (...) Očistenie!

Všetci si pamätáme sen blahoslavenej Jany z A zy: Pes so zažatou pochodňou je stále prítomný v ikonografii sv. Dominika.

Fanjeaux nám prináša ďalšie dva dôležité významy ohňa. Keď sv. Dominik váha nad miestom kde má postaviť svoj kláštor, vidí oheň nad Prouilhe. Musíme preskúmať prečo je práve oheň symbolom Božej prozreteľnosti, ktorá mu ukázala miesto kde má postaviť svoj kláštor. V konvente sv. Dominika vo Fanjeaux máme tiež miesto kde sa udial zázrak ohňa, kedy sa pri hľadaní pravdy pálili knihy a Dominikove písomnosti ostali nedotknuté. To nám dáva predstavu očistenia.

Homília magistra rehole fr. Carlosa Azpiroza Costu OP (Fanjeaux 2006)
Sviatok sv. Kataríny Sienskej, Čítania: 1Jn 1,5-2,2; Jn 17, 1-11a

3. Svätá Katarína

A teraz sa dostávame ku Kataríne, žene ohňa. Prečo ohňa? Prečo môžeme pripodobniť Katarínu k ohňu?

V dejinách magistrov rehole (I, 139), Mortier hovorí, že celá Dominikova duša prešla do blahoslaveného Jordána. Už sme sa stretli s tým ako brat Aniceto Fernández túto frázu aplikoval na Katarínu vo svojom liste reholi, napísanom v r. 1970, v roku, kedy bola vyhlásená za učiteľku cirkvi. Je to veľmi silné vyjadrenie: bolo povedané v súvislosti s Dominikom a Jordánom, avšak Aniceto Fernández ho aplikoval na Katarínu.

Ešte raz sa pýtame: Prečo je Katarína ženou ohňa? (...)

Katarína je mladá žena a kladie si otázky, pričom ide až na podstatu problémov a výziev, ktoré v tom čase doliehajú na Cirkev. Pracuje v bratstve pre pokoj. Avšak, myslím si, že jeden z najdôležitejších elementov Kataríninej spirituality a vlastne dôvod prečo ju môžeme nazvať ženou ohňa, pochádza z názvu jej najdôležitejšej práce, ktorou je Dialóg. Dialóg je jej hlavnou zbraňou, vyjadrenou v modlitbe, štúdiu a kázani.

Nie je ľahké hovoriť o dialógu, avšak v dnešnom evanjeliu Ježiš uprednostňuje dialóg s Otcom a zapojenie „tých, ktorých si mi dal“, apoštolov, mojich bratov, moje sestry. V našej dominikánskej spiritualite je veľmi dôležité, aby sme posilnili význam dialógu ktorý, nie je len „bla, bla, bla“. Niekedy si myslíme, že príliš veľa času míňame na dialóg. My dominikánske sestry a bratia sme známi tým, že napredujeme veľmi pomaly, krok za krokom. Dôvod je ten, že máme kontemplatívne načasovanie: trávime čas tým, že premýšľame a potom priamo prechádzame do praktického sveta.

4. Dialóg

Aké sú hlavné rysy pravého dialógu takého, aký dnes Cirkev potrebuje? (...) Vieme, že najdôležitejším nástrojom dialógu, ktorý máme, je kapitula. Nemáme žiadne iné prostriedky, iba dialóg, keďže o žiadnej zo sestier či bratov v časoch Dominika si nemyslíme, že by boli priamo osvietení Bohom. Boh však samozrejme s nami komunikuje prostredníctvom komunity. Aký druh dialógu chcel Dominik pre svojich synov a dcéry a zároveň od nich očakával? (...)

Myslím si, že najkrajšia charakteristika dialógu, okrem rozjímania Ježiša v dialógu s Otcom, Dominikovho dialógu s Bohom o človeku, s bratmi a sestrami o Bohu, a Kataríninho dialógu, sa nachádza v slovách pápeža Pavla VI., v jeho prvom encyklickom opise programu pontifikátu: *Ecclesiam Suam* (6. 8. 1964). Túto definíciu môžeme nájsť v štyroch slovách, ktoré použil na to aby opísal čo pravý dialóg vlastne je. Tieto slová sú veľmi dôležité pre naše kapituly bratov, mníšok, sestier a laikov. Aké sú podľa teba autentické elementy dialógu?

Pavol VI. uvádza: jasnosť, pretože dialóg vyžaduje zrozumiteľnosť; miernosť aby sme boli ako Ježiš, ktorý je tichý a pokorný srdcom; dôveru v hodnotu našich slov, čo niekedy strácame. Ak si budeme vedomí hodnoty svojich slov, budeme používať viac slov na to aby sme svojich bratov a sestry povzbudili a menej na to, aby sme ich zničili. A napokon, spomína rozvážnosť, ktorú nazýva rozvážnosťou učiteľa, pretože berie do úvahy osobu s ktorou sa rozprávame, jej morálne a psychologické rozpoloženie, jej vek a stav, v akom sa nachádza.

5. Jednomyselnosť

Myslím si, že dialóg nás vedie k pravému zákonu vedenia Dominika, ktorým je

Homília magistra rehole fr. Carlosa Azpiroza Costu OP (Fanjeaux 2006)
Sviatok sv. Kataríny Sienskej, Čítania: 1Jn 1,5-2,2; Jn 17, 1-11a

jednomysel'nosť. Je veľmi jednoduché dosiahnuť na kapitule väčšinu hlasov. Väčšinu môžeme dosiahnuť aj pred stretnutím, kapitulou: Porozprávam sa s jedným, potom s druhým až kým si väčšinu nepripravím, a potom pri stretnutí kapituly tu mám svoju väčšinu! Avšak podľa evanjelia a tak ako nám to pripomínal náš brat Vincent de Couesnongle, regula dominikánskeho života je práve v jednomysel'nosti. Iste nehovorí o matematickej väčšine. Jednomysel'nosť znamená mať jednu dušu, jedno srdce, ... a jednomysel'nosť by sme mali budovať vo vnútri našej komunity, v kapitule. Nie je to ľahké. V skutočnosti je to veľmi náročné. Je celkom jednoduché zabezpečiť si väčšinu hlasov mimo miesta, na ktorom prebieha diskusia a využiť takto pripravenú väčšinu za účelom vyhrať hlasovanie. Oveľa zložitejšie je dosiahnuť jednomysel'nosť počas diskusie s celou zhromaždenou komunitou. Pri mnohých príležitostiach sme prerušili kapitolu, pretože sme nedosiahli jednomysel'nosť a Pán nám pomáha. Matematickou väčšinou označujem možnosť diktátorstva hlasovania. Je veľmi ľahké to dosiahnuť. Pozrime sa na mnohé moderné demokracie. Jednomysel'nosť! Práve na to sa Ježiš pýtal Otca vo svojej veľkňazskej modlitbe: „aby boli jedno ako my“. (Ján 17,11).

6. Kázanie

Zišli sme sa tu, aby sme si pripomenuli našu históriu. Na tomto mieste sa Dominik a Diego rozhodli do svojho „svätého kázania“ zapojiť aj ženy. Nemôžem sa teraz obšírnejšie venovať téme, ktorá dala našej reholi meno. Mimochodom, mám rád slová, ktoré napísal jeden z nasledovníkov Dominika, ten, ku ktorému prechovávam veľkú oddanosť, náš brat Damian Byrne. Napísal list, jeden z najkrajších listov aké boli reholi napísané, ktorý je o kázaní. V ňom si prepožičal text z *Evangelii Nuntiandi*, ktoré je podľa Damiána Magnou Chartou kazateľ'ov, dominikánov. V skutočnosti, v deň uvedenia diakona do úradu mu biskup podáva knihu evanjelií a hovorí: „Ver tomu, čo čítaš, uč to, čomu veríš, ži to čo učíš.“ Damian Byrne tak myšlienkou pápeža Pavla VI. vyzýva rehol'u a pýta sa: „Naozaj veríme tomu čo kážeme? Žijeme to, čo kážeme? Tu to máme všetko: modlitbu, štúdium, kázanie, svedectvo bežného života.“

Zišli sme sa tu v Prouilhe. Posledné slovo, ku ktorému sa chcem vyjadriť je „spoločenstvo“. Vy nemáte primát taký, ako má Rím, či aký majú pre svoje vlastné rehole prvé kláštory v Citeaux alebo Cluny, alebo primát moci či úcty. Jediný primát, o ktorý by ste sa mohli pokúsiť, je primát svätosti. My nehľadáme žiaden primát. Práve to by sme chceli dosiahnuť v tomto medzinárodnom spoľčenstve počas slávenia osemstého storočia prvého dominikánskeho spoľčenstva: je to primát charity uprostred rodiny a ohňa vo svete, ktorý pochádza od Boha.